

Naujienu Antroji Dalis

NR. 695

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAGIJS LEIDINYS

XIX METAI

KUR GYVENO DONELAITIS

JONAS MAČIULIS

Kartu su brangiais motinos, tėvo vardais atskamba man iš vaikystės poeto žodžiai:

Ant saulelės vėl atkoptama budino
svietu
Ir, žiemos šaltos triušys pargrai-
dama juokė...

Išmokau šias eilutes, kai sesuo, nusitvėrusi knygą ir linguodama į taktą, posmuodavo eilėraščių žodžius.

Pirmasis kūrinys, išmokęs mane pajusti eilėraštyje tikrą darbo žmogaus gyvenimą, buvo Donelaičio poema "Metai". Pamėgęs šio poeto kūrybą, svajoju aplankyti ir jo gimtąsias vietas.

Zvalgiaus po nuolaidžius nepažįstamos vietovės laukus, stebėjau sodybas, išrikuotas prie kaimo kelio, ir nežinojau, kur link pasukti. Čia Kristijono Donelaičio gimtinė — Lazdynėliai. Čia tie laukai. Bet kaip rasti tą vietą, kur beveik prieš pusterčio šimto metų kabojo lietuvių literatūros klasiko lopšys. Gimė jis dar baudžiaviniuose Lazdynėliuose, bet laikui bėgant ši vietovė visiškai pasikeitė. Laukuose dirbo mašinos, o iš pietų tęsėsi virtinė aukštų paplėtės medžių. Gal iš tikrųjų laikas ištryti čia visas su Donelaičio gyvenimo susijusias žymes. Buvau skaitęs, kad Lazdynėlių vietoje įsikūrusio G. Belovo dvaro sode buvo pastatytas Donelaičiui paminklinis akmuo...

Netrukus dairiaus po buvusio dvaro parką. Gražiausia vietovės puošmena — pora didžiulių kūdrų. Tikri ežerai. Ant vienos kūdros kranto riogsojo kelis šimtamečių ąžuolų kelmai. Kūdras, atrodė, kastos ne vėliau už sodintuosius ąžuolus, kurių kelmai, nuslinkus krantams, atsidūrė vandenyje. Vaikščiojau po parką, ieškodamas Donelaičio akmens, apie kurį poeto biografas F. Tetzneris rašė: "Poeto gimtinio namo jau nebėra, tik Lazdynėliuose, Donelaičio parke 1895 m. balandžio 8 d. tarp dviejų kriaušių ir ąžuolo jam tapo pašvęstas paprastas akmuo". Niekur jo neradau, sėdau ant ąžuolo kelmo ir ėmiau skaičiuoti jo amžių dešimtėmis, šimtais metų. Pasirodė — jo būta Donelaičio bendraamžio. Netoliese, tarp dekoratyvinių krūmų, užėjau į dubimą. "O gal pamato akmeniui ir nebuvo?" — dingtelėjo mintis. Akmuo galėjo būti padėtas tiesiog ant žemės. Pašitams jį nuvertus, tik tokia žymė belikusi.

Baudžiavinių Lazdynėlių kaimvietė buvo tikrai šioje vietoje. Prie šių kūdrų bėginėjo

Kristijonukas, dar tik pumpurėlis būsimojo mūsų poezijos žiedo. Jo gimtinio namo nėra, bet šitos švendrėmis pasipušusios kūdros visada padės keliauninkui susirasti Lazdynėliuose Donelaičio gimtinę. Pietvakarių link, maždaug už trejeto šimtų metrų, kalvelėje atradau senas kaimo kapines. Tai buvo dar vienas įrodymas, jog čia senoji Lazdynėlių kaimvietė, o tose kapinėse palaidoti Kristijono tėvai, o gal ir seneliai su proseneliais.

Neradęs buv. Stalupėnuose (dabartiniame Nesterove) senosios miesto mokyklos, kurioje Donelaitis mokytojavo trejetą metų 1740—1743, pėsčias išėjau į Tolminkiemį. Po kojomis bėgo kelias. Vingiauo jis, bangauno per kalvas kalvelės. Iš sutinkamų pakelėse vaizdų stengiausi susidaryti Tolminkiemio peizažą. Buvo tas vasaros metas, kai žydėjo liepos ir sirpo žemuogės. Baigėsi mano kelionė. Ties kelio vingiu pamačiau priekyje aukštais medžiais apaugusį kalnelį.

Tolminkiemis! Iš tolo atrodė jis kaip paprastas, nuošalus kaimas. Viršinių proszynose giedravo dangus. Kažkur dingo visas kelionės nuovargis. Skubėjau. Seno dvaro pastatai. Šventainės upelio tiltas, įkalmė ir štai kairėje — tas pats tolimoje matytas kalnelis. Pro tankią senų liepų ir ąžuolų lapiją pasirodė mūras. Vietomis atkritęs tinkas apnuogino sumūrytus paprastus laukų akmenis. Dairiaus po tuščias sienas ir jau krūmais suželsusį bažnicos vidų. Karo audra neaplenkė Donelaičio popilnio vietos. Tarp akmenų šen ten įmūrytos plytos raudonavo tarsi žaizdos.

Tarp šių sienų trisdešimt penkerius metus aidėjo jo balsas. Piktokas, kai apie dvarą ir ponus kalbėjo:

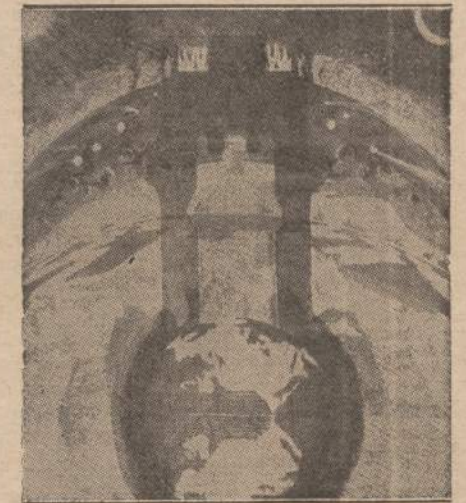
Tu savavalninke didpilvi, vis pasi-
šiaužęs
Ir nei žaibas koks žaibudamas
gandini būrė...

O malonus, kai su savo pilksermėgiais apie kasdieninius rūpėčius ir vargus, guosdamas juos, šnekėjo:

Juk jau kas tik nor, tas būriška
nabagėji
Stumdo šen ir ten, nei kokį žunį
neverta.

Tarp šių apirusių sienų išsisi didysis baudžiavinių dainius. Čia kažkur yra jo kapas. Norėdamas pamatyti ir pajusti čia viską iš karto, apibėgau visą Tolminkiemio kalnelį. Rytiniai

(Tęsinys 8-me pusl.)

M. K. ČIURLIONIS

"Rexas"

Dienu Skeveldros

1.
Iš po nakties (jau turėtų būti arti saulėleidžio!) pūga-pūga... O aš, lyg jūrininkai vėtroj uostan iplaukė, nei po kam, gėriuos sau lietuvišką knygą. Ar tai ne negestantis ugniakuras? Versmė, kuri neužjanka?! Pusiausvyra tarp trapius laiko ir dūžtančių daiktų ar ne?!
[siskaitykime:

Kas man iš tos naktigonės,
Kai viską praganiau!

Beliko pilnatis
Su vientulystės šiurpuliu
Ir lygumos,
Pasilgusios aušrų.

Beliko gailės sirdy
Ir atsiari dalia.

Praganęs aš tave,
Lig ryto skūsiuos pilnaciai:
Kokia naktis,
Kokia gaili naktis.

Tai iš Leonardo Andriekaus "Naktigonės" (Brooklyn, 1963 m. iliustravo Telesforas Valius).

Nėra abejonės, esate skaitę to paties autoriaus "Atvirus Marios" (1955 m.) ir "Saulę Kryžiuose" (1960 m.).

2.
Dar kartą norisi (pūgos-vėtroš valandą) paklausti Gerb. Skaitytoją: — Kaip patiko "Šventadienis už miesto" ("Terra", 1963 m.)?

"Lietuvių Dienų" recenzentas rašo:

"Naujas dalykas — Katiliškio pasakojime įvestas humoras ir sąmojus, ypač dialoguose — tai yra didelis beletristo turmas, vertas Dickenso, Šekspyro ir Servanteso plunksnos drauge. Originalus dialoginės kalbos natūralumas — kitas Katiliškio pasiekimas laimėjimas".

3.
"Šventadienio už miesto" re-

cententas (J. Braz.) savo pastabas šitaip baigia:

"Skyrium pažymėtina pūkios A. Kurausko iliustracijos — novelių vardu vinių, užimančios puslapį, ir vaizdinės pradedaamos raidės. Šie tobulai atlikti grafikos darbai toli pralenkia panašiai okup. Lietuvoje leidžiamų knygų darbus. Taip gražiai apipavidalintų knygų maža terasi net turtingų leidyklų leidiniuose".

Ar nebūtų pravartu, kiekvienus metus užskleidžiant, iš esmės pakalbėti ir apie lietuviškosios tremties knygų grafines puses?!

Per įvairius (Kultūros ir pn.) kongresus ir seimus esame prarę viską aptarti, bet kodėl neužmatome (vėtrų-pūgų nepaisančių, pirmyn, lyg švyturiai, vedančių) knygų leidyklų, pvz., "Terra" ir t. t.?!
Praverstų, ak, praverstų ir premija už geriausiai iliustruojamą knygą.

4.
Bronys Raila savo "Akimirkoje" (žr. "Dirva" Nr. 134) rašo apie "vėlyvą žiemos naktį 1961 metais" įvykusį "ant keturių akių" pasikalbėjimą tarp J. Tysliavos (tada LR Draugijos pirmininko) ir (anot pačių re-veliacijų autoriaus — "Vienybės" leidėjos V. Tysliavienės) "svečio iš Lietuvos" (E. Mieželaičio).

Iniciatyvos "pasikalbėjimu" ėmėsis Vilko pirmininkas dr. A. Trimakas. "Pasikalbėjimo" tikslas buvęs "iširti, ar E. Mieželaitis, kartais, nenorėtų pasikalbėti Amerikoje".

Br. Raila rašo:

"Jeigu V. Tysliavienės re-veliacijos būtų teisingos: kaip (Nukelta į 2 psl.)

KUR GYVENO...

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

me šlaite — kapinės. Šventoriaus tvora sukrauta irgi iš paprastų lauko akmenų. Joje aptikau vartelius, už jų — sudegusių medinių pastatų pamatus. Ir iš Donelaičio statytos mūrinės klebonijos belikę tik rūšiai. Žvalgiaus po vietą, kur Donelaitis gyveno, dirbo pianinus, kūrė "Metus" ir pasakėčias. Kas dabar hepasakys, kuriame šio pastato gale stovėjo poeto stalas, ties kuriuo palinkęs, susirūpinimo kupinas, rašė jis į bažnytines krikšto knygas savo pastabas apie tėvų ir jų vaikų dorą, apie jų auklėjimą ir mokymą — "Anas Reketaitis labai nerūpestingas tėvas, išauginęs savo vaikus bemokslus..." Šitose pastabose poetas nepamiršo ir savo bėdų: "Kai šitai rašiau, buvau šešiasdešimt penkerių metų ir jau kurčias. Bet galvoju aš dar puikiai, ką žino ir mano buvęs precentorius H. Šulcas. Scripsi 1778 balandžio 2, ketvirtadienį po pietų".

Supratau, kad, norint Tolminkiemio kalnelyje ir laukuose žiūrėti Donelaičio pėdas, reikia suvokti ir įsigyventi į visą čia praėjusį baudžiavos meto gyvenimą... Pasirėš ant pievelės kniūpsčias, giliai alsavau Vyžlaukio žeme. Klausius ir mačiau. Ji dvelkė drėgna šiluma, žolės kvapų ir tyliai tyliai krebždėjo, tarsi kuždėjo kokią gilią paslaplį. Užsimerkiau. Leidaus į intymų pokalbį su žeme. Steniamis suprasti, ką galėtų reikšti tos pakūdos.

Šlepseno, cikšėjo, šniokštė... Ir rodėsi, kad pro šalį eina būras, šlumsdamas vyzomis; tarsi po medžiu, netoli sodyboje, Plaučiūnas dalgi plaka; baisiai rekaukdamas ir keikdamas baudžiavinkus, artinasi Pakulūnis, Tolminkiemio dvaro pakamorė, lyg šniokštė ištvinsus pavasarį šventainė ar ošia tamsūs Romintos eglėnai... Atsisėdau. Zieduose dūzgusi kamanė pakilo, susuko ratą ir nugaudė dangaus žydrynėn. Pietuose, už kokių trijų kilometrų, melynava Romintos miškai. Placiai. Visu horizontu. Tokie miškai, vėtroms plėsantis, ūžia kaip audringoji Baltija. Tai tarsi prieš savo tautos pavergėjus kryžiuočius prašneka maištingoji Herkaus Manto dvasia. Didinga toji prūsų giria, Romintos girelė šventoji! Speiguotomis žiemos naktimis poetas bus girdėjęs "tralalavimus" Romintos vilkų, iš bado palikusį girios tankynės ir patraukusių arčiau Tolminkiemio. Už geležinkelio, šlėlyje, gegutė užkukavo. Pro susikaupusias mintis vėl išgirdau nesiliaujančių paukščių virvenimą. Kokia nuostabi poeto žemė!

Prisiminiau, kad Donelaitis, iškilus reikalui skirstytis į viensėdžius, pastabose apie tinkamiausią paimti sklypą savo įpėdiniui rašė: "Laukas nuo Paledžių prastas, visai prastas, ir maža pievos. Cave, mi Succesor! Dešiniau sodytkelio lauk-

kas geresnis, nors ne pats geriausias. Pasirinkus šią vietą, būtų tokios naudos: be didelio vargo galima dažnai pasizvalgyti, kas dedasi lauke... Viskas prieš akis, jei pro duris ar langą pažvelgsi". Pašokęs vėl atsidūriau prie buvusios klebonijos! Buvo aišku, kad poetas gyveno vakariniame pastato gale, jei pro langą jis galėjo matyti lauką Samanyinės palivar-ko pusėje. Po jo langais tada augo kleveliai. Saltyšius Pričkus, čia ėjęs ir vogėčia pažvelgęs pro atvirą langą, matė jo žilą galvą, palinkusią prie fortepiono, ir girdėjo jo giesmę: "Tyras būk visas mano gyvenime". Veržlus jo balsas apvaldytas, dramatinis. Toks, kaip ir poeto būdas, kartais linksmas, kartais sutramdytas valios. Nuskambėjęs giesmės posmas, jo žodis, jo rankų darbo fortepionas... ir veidas jo paslėptas po nežinomybės skraiste. Nebylūs rymo prie klebonijos senieji klevei, matė savo jaunystėje Donelaičio veidą.

Prisiminęs Donelaičio santykius su dvaru, išsitraukiau poeto ranka braižytą Tolminkiemio laukų planą ir keliavau, ieškodamas žemės rėžiū, dėl kurių ėję ginčai nemažai apnuodijo poeto amžiaus pabaigą.

Pagal Kubilėlių kaimo laukus ėjo lauko rėžis, kurį užvaldė amtmonas Beringas, pasinaudamas, kad naujai atkeltas klebonas K. Donelaitis tiksliai dar nežinojo savo valdomos žemės ribų. Apėjau ir prie bažnytkalnio bei anapus šventainės upelio Donelaičio valdytą pievą, kurią užgrobė amtmonas Ruigas. Ginčytinų ežiženklų nebuvo nė žymės. Liko žinomi tik amtmono Ruigo sauvalė ir šmeiztas, kad Donelaitis esąs ligotas, nebematęs kaip reikia, niekur nebeišeinąs, todėl nei savo žemės ribų, nei ūkio darbų nežinąs ir apskritai reikalingas jau patarimų.

Atsisėdęs toje pačioje pievoje, buvusioje po poeto langais, skaičiau išlikusias pastabas, rašytas Donelaičio apie save ir amtmoną Ruigą. "Aš ne ligotas, o senas ir nemačiau reikalo, lau liepiant, eiti į laukus. Per trisdešimt penkerius metus, kai štai 1778 metais dabar rašau, tik vieną kartą sirgau ir negalėjau nueiti į bažnyčią..."

Akis aš turėjau visą laiką puikiausias. Net šešiasdešimt penktaisiais savo amžiaus metais galėjau be akinių skaityti smulkų šriftą. Šį smulkų raštą aš irgi parašiau 1778-taisiais be akinių.

Garbė Dievi, tebenešioju pagarbos vertus žilus plaukus ir prieš nieką pasaulyje neturiu ko gėdytis. Tu tik vienas laikai man gėda, kad aš šiomet jau nepajėgiu ūkininkauti.

Netiesa, kad aš būčiau ką gero iš savo artimo neteisėtai gėdes. Visa parapija tegu stoji akistaton ir pasako; o tave dargi kape tūlas bekeikš! Tegu tik viena tavo uošvė vietoje tų dangelio tūkstancų prablyta.

Prakeiktas melagis!.. Prakeikti žodžiai!..

Koks bausis kada nors turėtų būti tavo galas. Ach, kad tik

gerai tai pasibaigtų". Donelaičio pranašiški žodžiai: "Koks bausis kada nors turėtų būti tavo galas" labai keistai sutapo su tragiška amtmono Ruigo mirtimi. Vos mėnesį pragyvenęs baudžiavinkų draugą ir užtarėją Donelaitį, mirė jis nuo nesiliaujančio iš burnos kraujoplūdžio. Ruigas buvo paskutinis, kurį palaidojo Tolminkiemio bažnyčioje. Suktas amtmonas spėjo dar atgulti greitą tyros širdies poeto, ir po penkių dienų išėjo įstatymas draudžias laidoti bažnyčios rūsiuose.

Į Tolminkiemį iš šiaurės pusės subėga trys keliai — Ožininkų, Kubilėlių, Balupėnų — ir, perėję grįsta vientisa gatve bažnytkaimį, iš pietų pusės jie vėl suskyla į tris kelius — Samanyinės, Paledžių ir Varnių. Šventainės krantas iš rytų atvingiuoja dar ir Pievagių kaimo keliukas. Buvo čia ir daugiau kelių, takelių. Kryžiuosvi jie, bėgo po galalaukes, skirstėsi po kaimus, kiemus. Šlepseno jais vyžočiai baudžiavinkai, gurgūdeno žibablauzdžiai amtmonas ir pakamorė. Kolonistų "guten morgen" ir "bonžur" maišėsi čia su "labu rytu", ne-duodami tikriesiems šeiminkams tako. Su būrais draugaudamas, šiais takais vaikščiodamas, pažino Donelaitis liaudies engėjų būdą...

Samanyinės sodytkelio kvėpiančios liepos viliojo paėjėti tuo keliu. Amtmonas Beringas buvo klasta išvedęs šį kelią per Donelaičio pievą ir jau tada ap-sodinęs medžiais. Susiraizgiuosios jų šakos neleidė prasiviesti dangaus skliautui. Pro storus medžių kamienus dešinėn ir kairėn vėrėsi javų laukai. Pagaliau horizontą dešinėje užden-gė miškas... Bet tai ne miškas, o milžiniški ąžuolai, šimtamečiai garbanočiai. Tarp jų rymojo vienas smarkiai džiūvančiomis šakomis, matyt, niekaip neatsigaunąs jau nuo senų laikų. Gal tai tas pats perkūno trenktas gyropelnis, kurį poetas turėjo omenyje, rašydamas pasakėčią "Ąžuolas gyropelnis".

Norėdamas pabendrauti su ąžuolais, mačiusiais baudžiavos laikus, Samanyinės sodytkeliu artinaus prie jų papėdės. Tams-žali ąžuolų lapai blizgėjo nuo lipėcius, ir medžių vainikai buvo pilni bičių. Žiūrėjau į ąžuolus, jausdamas, kaip stipriai veikia jų didybė. Rodėsi, kad Donelaitis ne Tolminkiemio kalnelyje, tarp griūvančių sienų, o stovi kartu su ąžuolais.

Kol nuo Samanyinės sodytkelio perėjau visą tų galiūnų eilę, saulė jau skendo į ąžuolus, nušviėsdama Tolminkiemio kalnelio medžių viršūnes.

Žiūrėdamas į rausvą vakaro žarą, klausiaus, kaip šventainės krūmuose viena po kitos gydo lakštingalos. Kai paskutinė žara tirpo medžių viršūnėms plaukiančiame debesėlyje, šventainės paupiu grįžau į Tolminkiemį.

Trumpa vidurvasario naktis, todėl nutariau nors kartą pamatyti šias vietas naktį. Iki paryčio klaidžiojau vienas šventai-

smuikais tau ir kanklys tur su gėda
nutilti,
Kad rykadama tu savo saldu
pakeli balsą...
Iš "Lit. ir Menas"

Pažinkime savo brolius

Blezingėlės prie Torrenso

Ir ši knyga skirta nebe vienam asmeniui ar kokiam siaurai jų grupei, bet visai tolimais atstumais išsikirsčiusiai Australijos lietuvių giminei. Bet jos tikslas yra tas pats ir bendrai lietuviškas: susipažinti su mums tolimu broliu gyvenimu, jų bėdomis ir džiaugsmais, jų sunkumais ir pasisekimais. Visai svetimame krašte, neturėdami pradžioje nei pinigų, nei pažįstamų ar draugų, nei nei pilnų teisių pasirinkti sau gyvenimo vietą ir darbą, jie pagaliau per dešimtmetį sugebėjo įsikurti ganėtinai gerai, kai kur pavyzdinai ir puikiai — ne tik asmeniškai, bet ir visuomeniškai.

Knyga didelio formato — 72 pusl. su labai daug nuotraukų. Kaina \$2.00. Kita knygelė — dr. J. Gri-niaus — Mano Viešagnė Amerikoje. Kaina 50 c. Abi knygelės už \$2.00. Kalėdų dovana Jums arba Jūsų draugams.

G a u n a m a
J. J. BACHUNAS,
Sodus, Mich.

LENGVI PASIKAITYMAI

ZIEMOS VAKARAI

Kas atsiųs Naujienoms vieną dolerį, tai gaus paštu 900 puslapių lengvų ir įdomių pasikaitymų:

1. Vinesas Krėvė-Mickevičius. Rašytojo 70 metų sukaktis — 187 psl.
2. Emile Zola, Darbas — 291 psl.
3. James Allen. Iš širdies, St. Biežio vertimas — 53 pusl.
4. M. Konopnickas, Pagal įstatymus — 159 pusl.
5. Barbara Ubrjka — 118 pusl.
6. Jonas Vadiš. Okultiniai patyrimai — 143 psl.

P pinigų prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois.

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARŽAS

BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Jeigu nori sužinoti naujau-sias ir tikriausias žinias, kas de-dasi pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje — skaityk dienraštį "Naujienas".

Pirkite JAV TAUPYMO BONUS

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambi Šviesa Chicagoje.
Redaguoja Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

4 METAI NR. 13 (193)

KALĖDOS SU LIETUVIŠKA KNYGA

Kalėdų švenčių proga turime visi ilgus sąrašus asmenų, kuriems norime nupirkti dovanų. Taip ir tenka sukti galvas kas kam geriausiai patiktų ar tiktu. Išleidžiame nemažai pinigų, turtingesni tampa visokie pirkčiai, tačiau dažnai nepataikome nupirkti tai, kas būtų sutikta su džiaugsmu ir pasigėrėjimu.

Šia proga norėtusi pasiūlyti visiems pasvarstyti **lietuvišką knygą** kaip Kalėdų dovaną. Lietuviškoji knyga yra nepaprastai puiki dovana, kuri tinka kiekvienam nuo jauniausiojo iki seniausiojo. Knygų pasirinkimui irgi turime labai daug: nuo pasakų iki atsiminimų, nuo prozos iki poezijos, nuo paprasčiausio išleistų iki prabangių. Kiekvieno skoniui ir interesui galime rasti tikrai gerą lietuvišką knygą. Pagaliau nepamirškime, kad dovanodami lietuvišką knygą paremsime ją ir satvirtinsime savo ir gavėjo lietuviškąjį išitikinimą.

Norėtume čia išvardinti eilę knygų, kurias su malonumu rekomenduojame įsigyti ir įteikti kaip Kalėdines dovanas:

Kosto Ostrausko "Kanarėlė" — trijų veiksmy drama. Viršelis dail. Vytauto O. Virkau, didelio formato, 84 pusl. Išleido Lietuvių Studentų Santara 1958 m. Kaina 3.00 dol.

Dr. Vytauto Kavolio redaguotas "Lietuviškasis Liberalizmas" — Didžiojo Tautos Žadintojo dr. Vinco Kudirkos 100 metų gimimo sukakčiai paminėti skirtas rinkinys studijų parašytų dr. Vytauto Donietos, inž. Karolio Drungos, dr. Juozo Girniaus, prof. Algirdo J. Greimo, Algimanto Gurecko, Jurgio Jaks-Tyrio, dr. Juliaus Kaupo, dr. Vytauto Kavolio, Vinco Rasteno, dr. Rimvydo Šilbajorio ir Vinco Trumpos. Viršelis dail.

Algirdo Kurausko, 216 pusl. Išleido Santaros-Šviesos Federacija 1959 m. Kaina 3.00 dol.

Algimanto Mackaus "Jo yra žemė" — eilėraščių rinkinys. Viršelis ir skyrių vinjetės dail. Dalios Juknevičiūtės, 96 pusl. Išleido Lietuvių Studentų Santara 1959 m. Kaina 3.00 dol.

Jono Meko "Gėlių Kalbėjimas" — eilėraščių rinkinys. Viršelis ir skyrių vinjetės dail. Vytauto O. Virkau, 52 pusl. Išleido Lietuvių Studentų Santara 1961 m. Kaina 1.00 dol.

Algimanto Mackaus "Neornamentuotos Kalbos Generacija ir Augintiniai" — eilėraščių rinkinys. Kieti viršeliai, 76 pusl. Išleido Lietuvių Studentų Santara 1962 m. Kaina 3.00 dol.

Kosto Ostrausko "Žaliojo Lankelė" — dvi vienaveiksmės dramos: "Pypkė" ir "Žaliojo Lankelė". Viršelis dail. Vytauto O. Virkau, 100 pusl. Išleido Santaros-Šviesos Federacija 1963 m. Kaina 3.00 dol.

Šalia šių knygų norėtume rekomenduoti ir kultūros žurnalo "Metmenys" prenumeratą. "Metmenys" yra intelektualiniai stiprus, literatūriniai platus, informaciniai įdomus žurnalas. Keturių "Metmenų" numerių prenumerata yra tik 5 dol. Iki šio laiko yra išėję jau šeši "Metmenų" numeriai. Jų medžiaga yra nesenantai ir administracijoje galima gauti ir ankstyvesniųjų numerių.

Visas šias knygas galima užsisakyti per "Metmenų" žurnalo administraciją: Ramojuo Vaitys, 615 Hinman Ave., Evans-ton, Ill.

Linkėdami visiems skaitytojams linksmų Kalėdų švenčių tikimės, kad atkreipsite į šias mintis savo malonų dėmesį.

RVM

SKAITAU ALGIMANTO MACKAUS

"Neornamentuotos kalbos generacija ir augintinius"

Kai mūsų poezijoje angelai vitražuose pradėjo rėkti ir ilgėtis stiklinės moters ir pasigirdo keistas okarinis švilpimas, kai išėjo žmogus ieškoti namų savo išklydusiai generacijai, ir buvo atpažinti augintiniai, kai Jureko medis žirgas suklupe viename Vilniaus kieme, atduodamas Jureką žvilgančiam švino lietuvi, kažkaip apčiuopiamai tikresnis tapo pajautimas šios dienos — dabar. Tarytum kilstelėjo akiračio brūkšny ir iškauciančiai privertė iš atstumo ir atidžiai pasizūreiti į mūsų žaltivorėm apaugusį kiemą ir jame esantį antikvariatą.

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 14, 1963

aplinkos. Antikvariate pateisimamai daug savų daiktų, ir supanti žaluma pateisinamai vėli. Tai kas, kad vienas iš mūsų buvo "pažadintas Viešpaties Angelo"? Galima nesiduoti pažadinamu ir sapnuoti toliau. Gražų, išaiškinamą ir nesibaigiamą sapną.

Skaitau "Neornamentuotos kalbos generaciją ir Augintinius".

Sunku, netiesa? Sunku perduoti aną miela, aiškų, žaltivorė saugomą, antikvariato praturtinamą sapną, tiems, kurie nepradėjo kartu su kitais jo sapnuoti. Tiems, kurie iš viso nebesapnuoja, o naktimis, tartum lunatikai ieško namų. Tik sau? Savo generacijai? Ir aniems, kurie juos tariasi tebutur, aniems, kurie tariasi juos išdavę ar palikę — visą laiką grįžta į juos — sugrįšią. Daug vardų, namų neturėjimui, priklausančių nuo nuotaikos, įsitikinimo, o kartais ir patogumo. Bet taikliausias, man rodosi, buvo pasakytas visai neseniai. Dabar. "Ne su visam išėjo, tik su visam negrįžo". Skamba, tarytum mįslė. Kas tai? Geriau neprisipažinti. Neatsiliepi. Neduoti vardo. Telieta nekrikštu. Bet nekrikštas auga, augindamas ir surasdama vis daugiau panašių į jį. Nekrikštai su keistu prašymu suskirdusiu lūpose: — "sunaikink paskutinę mūsų nuodėmę, sunaikink šauksmą grįžti!" — "grąžinkite augintinių miestą, palaidotą mėnulio ir saulės šviesoje, grąžinkit mane" — Kas jisai, išdrįsęs apieiti, praeities globojamą, žaltivorė globojamą, saugų ir miela kiemą? Ir kas anie, išėję apsidairyti jo gatvėje, ir vis dar nesugrįžta? Nuotykių mėgėjai, papiktintojai, ar tik leidęsi pažadinami Viešpaties Angelo ir dūstą nuo antikvariato dulkių ir ramumos šiapus žaltivorė? Kas jisai, pravedęs drausmingai, bet neįprastai, dialogą su Dievu? Dialogą, kurio vienos pusės balsas tegirdimas. Geriau neieškoti jiems vardo. Nekrikštai. Tepaliekia jie tokiais. Ir, kad nepradėtų darytis neramu, tereikia pasilikti tyliniojo pusėje, arba ištarti: **nesuprantu**. Taip ištarti, kad tame viename žodyje sutiltų viskas: nesugriaunamas tikrumas savi, pranašumas savo nesupratimu ir absoliutus tikėjimas į šventumą ir nepaliečiamumą savų daiktų.

Pradėjau skaityti "Neornamentuotos kalbos generaciją ir Augintinius". Ir, kaip retais atvejais tebūna, nesinori palyginimų. Jų dar net nėra. Jų net negalėtum, nespėtum surasti, taip staigiai, be sustojimo, patekęs anapus žaltivorė į gatvę. Tiesa, tai ne pirmasis apleidęs saugų kiemą, bet tikrai vienišelis, pasirinkęs tokią gatvę: nuolatos besikeičiančiu vardu, be saugumui pritaikytų šviesų, be rodyklių — iš kur — ir — į kur —, be taisyklių užtikrinančių išlikimą. Netikra. Nebenuspekuliuojamai netikra.

Patogiau būtų likti šiapus žaltivorė ir nuduoti. Ką? Nepaliečiamą laiko ir nematanti aplinkos. Antikvariate pateisimamai daug savų daiktų, ir supanti žaluma pateisinamai vėli. Tai kas, kad vienas iš mūsų buvo "pažadintas Viešpaties Angelo"? Galima nesiduoti pažadinamu ir sapnuoti toliau. Gražų, išaiškinamą ir nesibaigiamą sapną.

Skaitau "Neornamentuotos kalbos generaciją ir Augintinius".

Sunku, netiesa? Sunku perduoti aną miela, aiškų, žaltivorė saugomą, antikvariato praturtinamą sapną, tiems, kurie nepradėjo kartu su kitais jo sapnuoti. Tiems, kurie iš viso nebesapnuoja, o naktimis, tartum lunatikai ieško namų. Tik sau? Savo generacijai? Ir aniems, kurie juos tariasi tebutur, aniems, kurie tariasi juos išdavę ar palikę — visą laiką grįžta į juos — sugrįšią. Daug vardų, namų neturėjimui, priklausančių nuo nuotaikos, įsitikinimo, o kartais ir patogumo. Bet taikliausias, man rodosi, buvo pasakytas visai neseniai. Dabar. "Ne su visam išėjo, tik su visam negrįžo". Skamba, tarytum mįslė. Kas tai? Geriau neprisipažinti. Neatsiliepi. Neduoti vardo. Telieta nekrikštu. Bet nekrikštas auga, augindamas ir surasdama vis daugiau panašių į jį. Nekrikštai su keistu prašymu suskirdusiu lūpose: — "sunaikink paskutinę mūsų nuodėmę, sunaikink šauksmą grįžti!" — "grąžinkite augintinių miestą, palaidotą mėnulio ir saulės šviesoje, grąžinkit mane" — Kas jisai, išdrįsęs apieiti, praeities globojamą, žaltivorė globojamą, saugų ir miela kiemą? Ir kas anie, išėję apsidairyti jo gatvėje, ir vis dar nesugrįžta? Nuotykių mėgėjai, papiktintojai, ar tik leidęsi pažadinami Viešpaties Angelo ir dūstą nuo antikvariato dulkių ir ramumos šiapus žaltivorė? Kas jisai, pravedęs drausmingai, bet neįprastai, dialogą su Dievu? Dialogą, kurio vienos pusės balsas tegirdimas. Geriau neieškoti jiems vardo. Nekrikštai. Tepaliekia jie tokiais. Ir, kad nepradėtų darytis neramu, tereikia pasilikti tyliniojo pusėje, arba ištarti: **nesuprantu**. Taip ištarti, kad tame viename žodyje sutiltų viskas: nesugriaunamas tikrumas savi, pranašumas savo nesupratimu ir absoliutus tikėjimas į šventumą ir nepaliečiamumą savų daiktų.

Pradėjau skaityti "Neornamentuotos kalbos generaciją ir Augintinius". Ir, kaip retais atvejais tebūna, nesinori palyginimų. Jų dar net nėra. Jų net negalėtum, nespėtum surasti, taip staigiai, be sustojimo, patekęs anapus žaltivorė į gatvę. Tiesa, tai ne pirmasis apleidęs saugų kiemą, bet tikrai vienišelis, pasirinkęs tokią gatvę: nuolatos besikeičiančiu vardu, be saugumui pritaikytų šviesų, be rodyklių — iš kur — ir — į kur —, be taisyklių užtikrinančių išlikimą. Netikra. Nebenuspekuliuojamai netikra.

Patogiau būtų likti šiapus žaltivorė ir nuduoti. Ką? Nepaliečiamą laiko ir nematanti aplinkos. Antikvariate pateisimamai daug savų daiktų, ir supanti žaluma pateisinamai vėli. Tai kas, kad vienas iš mūsų buvo "pažadintas Viešpaties Angelo"? Galima nesiduoti pažadinamu ir sapnuoti toliau. Gražų, išaiškinamą ir nesibaigiamą sapną.

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 14, 1963

abejojančią sielą", kurių "vaikystė be eilėraščių". Noriu priėti prie "Neornamentuotos kalbos generacijos ir Augintinių". Lupasi žievė nuo platanų kamienų, po ją — kirvarpų išgriaužti raštai. Kirvasi plonais, apspurusiais lakštais, žievė nuo platanų kamienų ir atidengia kirvarpų raštą.

Skaitau: "ant deginto molio plytelių užrašytus hieroglifus". Skaitau ir baiminuosi, kad nesusikalbėsiu su augintiniais. Bijau, kad per ilgai būsiu užtrukusi antikvariate, ir maninkavusi iki nebeišlaikomo daikto, kurio net pavadinimo iki dabar nežinojau. Dabar sakau — nusimainikavau iki "seno istorijos herbo", gal net panašaus į aną, kurio "patetiškai glaudžiasi" augintiniai. Tik manasis glaudžiasi manęs. Bijau, kad per ilgai būsiu užtrukusi antikvariate.

Augintinius tariusi atpažįstanti, bet baiminuosi nesusikalbėsianti su jais gimtąja tarpe. Pasivėlinau į pirmąsias, neornamentuotos kalbos, pamokas, ir nežinau — ar akmens kietumo ir Dovydo laidynės taiklumo žodis suraizgė augintinio gyvenimą į paimausią ornamentą, ar gyvenimas nutrupino ir nulupinėjo senąjį ornamentiką iki ano kietumo ir taiklumo, ir piverė "sidabro žvėris atsigulti savęs sudraskymui".

Skaitau: "— ant deginto molio plytelių užrašytus hieroglifus" —

Ir nepajėgiu palikti džiaugsmo "pomirtiniam vėliū žaidimui", nepajėgiu tokiu išsukiančiu atvirumu ir paprastumu priimti mirties, tokia, beveik liguista, aistra šauktis jos, nepajėgiu išizūreiti į savo kapo vietą.

Bijau, kad nesusikalbėsiu su augintiniais, nors ir tariusi atpažįstanti juos.

Tačiau sapną, aną "minkštą ir apvalų" sapną, sapnuojamą lūpomis, apelsino sulties pajutimu, norėčiau ir aš sapnuoti. Pajusti jo skonį. "— nes toks galėjo būt ir tavo žemės konis". Išsapnuoti jį visą iki atgal sugrąžinimo, iki paskutinės vakarienos ir atsiveikininimo. Atsiveikininimas galėtų tapti Priskėlimu. Sau ir kitiems. Taip iššauktu prisikėlimu norėčiau tikėti. Norėčiau išsapnuoti augintiniams skirtą sapną.

Saulėgražoms žydint, baigiau skaityti "Augintinius". Saulėgražų šviesai krintant į rudens pusę, atsiverčiau "Baladę apie gerąjį John'ą". Ir šį kartą rudenėjant, 1963-čiąjį kartą rudenėjant, esu trumparegė. Nei vienos, iš daugelio spalvų, besikeičiančių nuo džiūgančių iki nostalgikų. Pasigėrėjimui, pasigrožėjimui ar maloniam liūdesiui. Šį kartą man jų nėra. Šį kartą rudenėjant, tematau — balta ir juoda. Ir į sakytoją John'ą, žiūriu trumparegiškai. Visa čia pat. Veidu paličiama. Ir "trįsakiu veidu". John'as tapęs augintiniu, lemtingoji vidurnakties valanda, juodaodis sapnas ir anūkas, au-

ginamas kalbančiam būnui. Visa yra, ir gyvena čia pat ir dabar. Lenkiu juos į save. Gal ir nusikalstu, taip savanaudiškai pritaikydama baladę. Bet ji duodasi. Leidžiasi būti lenkiama. Ji, kaip jauno karklo šaka, kuri vistiek išsities. Pasilikau laikinai sau, kaip simbolius: "sidabriname danguje Afrikos mėnesį ir okarinos švilpimą".

Kokiame antikvariate, sakytojas John'as, kalbėjęs Dievo viršpalviškumą, išmainė savo skalpą į neapykantą spalvai? Savo rasės spalvai — Augintinusi John'as baigė sapnuoti savąjį sapną. "Ranka glosčiusi angelo plaukus", sugrąžino jį į erdvę, kad tobulai iškenktų apelsino ironiją". Prisikėlimas turi įvykti. Ir be kapo akmens.

Aš vis dar tebeskaitau "Neornamentuotos kalbos generaciją ir Augintinius".

Rugsėjo 23 dieną, 4,15 min. prasidėjo rudo. Laikraščiu, radijo ir televizijos užtikrinimu. Krinta pernokę vaisiai, kvepia nusikaltimu deginami lapai akligatviuose, deginama žolė laukuose. Žemė paruošiama.

Iškau Jureko.

Laikrodžių rodyklės atsisuka vienai valandai atgal. "Moterų pusvalandžio" vedėjos, kalba visomis radio bangomis, maloniais, lygiais balsais: — juoda spalva ir toliau lieka elegantiška —

Rytaiš šalna, nušveisto sidabro spalvos, o priešpiečiais maži berniukai, šaligatviuose joja ant medinių žirgų. Skuba, skuba — Į kur? Į kurią pusę? Naktimis krisdamos žvaigždės suaugelėja ir laukia — Jureko? Aš jo seniai ieškojau. Ir neradau — nei statistikose, nei nuolankiuose kaltės prisipažinimuose, nei bejėgiškuose verkslenimuose, nei pagaliau, dangaus keršto prašančiuose, šauksmuose. Radau jį dabar. Čia.

Aš vis dar tebeskaitau "Neornamentuotos kalbos generaciją ir Augintinius".

Ir man norisi nors trumpam sugrįžti į žaltivorėm apaugusį kiemą, suskaičiuoti, kiek nuolankių gyventojų tenai dar liko, galėjioji bičių ramumoje, užsukti antikvariatą ir pasižiūrėti į ką buvo iškeisti — medis žirgas, sužiedėjusi duonos riekė, skirta Jurekui ir neatiduota, negyvų, bet mirčiai geliančių bičių spiečius, puoles ant Jureko — Į ką jie buvo iškeisti? Antikvarai tylūs ir mandagūs, ir jų pasąmonėje dailyrasčiu užrašyta: nenoriu suprasti.

Nebesvarbu, kas ir į ką mainkavo. Nebesvarbu, nes Jurekas gyvena savo mirtyje, su neapykantos neatpažinusia širdim, su falsifikuotu mūsų amžiaus vaizdu užspaustose akyse. Gyvena nepakartojamai į nepadalintą laiką. Ir ne "nuo vakar likusios gražos".

Dvispalvio ir viešai paskelbto rudens naktim, krinta nušveistu sidabru, šalna ant žaluos. Vidurdieniais šaligatviuose maži berniukai ragina ir skubina savo medinius žirgus, žaltivorės supančius atsiskyrusiųjų kiemą ir antikvariatą, retėją.

Pastebimai retėja, atsisukus laikrodžio rodyklėm vieną valandą atgal. Antikvariatuose — dviem dešimtį metų atgal. Vakara, gatvių sankryžuose, klausausi save nusikalpavusio gerojo sakytojo John'o, kalbančio apie viršpalviškumą. Ir nedrįstu pasiūlyti jam jo juodąjį sapną. Nedrįstu jo sugrąžinti. Jis reikalingas prisikėlimui. Žaltivorės retėja.

Augintinius tariusi pažįstanti, nes niekados tikrai nepažinau savęs. Tik norėjau. Kalbėjau su augintiniais, pusiau ženklais, pusiau neornamentuota kalba. Nesklandus mūsų dialogas, nes per vėlai pradėjau mokytis anos kalbos. Mano žodynas siauras. — ištarimas — svetimšalis. Net ir ant dažnai naudotų žodžių mūsų dialogo: mirtis, džiaugsmas, gimtoji kalba, prisikėlimas, — nesugebėjau uždėti neornamentuotos kalbos kirčio. Net ir sapno, kurį norėčiau sapnuoti, nekirciavau pagal anos kalbos taisyklę. Jis reikalingas išlikimui, ne savęs sunaikinimui. Kirciavau ne neornamentuotos kalbos kirčiu. Kirciavau apsisprendimui, ne apspręstimumui.

Dabar noriu palyginimų.

Noriu grįžti į žaltivorėm apaugusį kiemą, ir grąžinti antikvariatą paskutine seniena. Senos istorijos herbą. Grąžinti, nieko nepasiimdama. Nebenoriu nusikalsti vis tais pačiais, senais daiktais. Naudojami jie auga, kaip "Teresėlė kapuose".

Dabar noriu palyginimų.

Noriu išmokyti neornamentuotą kalbą, kad galėčiau ją laisvai naudoti. Jos žodynas su kiekviena diena, su kiekvienu nauju augintiniu platėja. Noriu ją išmokyti, pasilikdama savo kirčiavimą. Juk ir šita kalba galėtų turėti savo tarpe, ar net keletą tarmių. Viena iš jų norėčiau kalbėtis su augintiniais, kirčiuodama žodžius taip:

Kad John'ui būtų prisikėlimas, kad Jurekas gyventų ir matytų, tikrąjį mūsų amžiaus vaizdą, kad nebūtų žemės svetimos ir šalies svetimos, kad nebūtų apspęsti augintiniai, ir mirtis išlaukta, prisišaukta —

kad nebūtų suvedžiotas džiaugsmas —

Pradedu skaityti "Neornamentuotos kalbos generaciją ir Augintinius" savąja kalba. Kalba, iš nuolaužų visų kalbų ir ženklių. Jeigu pajėgsiu ją sudėstyti į vientisą mozaiką, žaltivorės galės pavirsti į erkėtrozes, ir aklina užaugti atsiskyrusiųjų kiemą ir antikvariatą, visam šimtmečiui. Bent man.

Aš vis dar tebeskaitau "Neornamentuotos kalbos generaciją ir Augintinius".

Liūnė Sutema

DARBAI IR ŽYGLIAI

— Naujųjų Metų sutikimas ruošiamas šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyriaus įvyksta naujajame Drake viešbutyje, Oakbrook, Ill. Oakbrook Drake viešbutis buvo atidarytas tik prieš metus ir yra vienas iš moderniausiųjų viešbutių Chicagoje. Oakbrookas yra Chi-

agos vakaruose (Cermak ir York Road) ir iš Manquette Parko pasiekiamas per 35 minutes.

Sutikimo pradžia 8:30 val. vakare. Iškilmingi pietūs 9:00 val. ir šokiai prabangioje, erdvoje salėje. Svečiai bus pavaišinti šampanu. Automobilių bus galima nemokamai pastatyti prie pat viešbučio. Staliukai 8—10 žmonių rezervuojami telefonais HE 4-8836 ir 224-6336.

Iki šio laiko šviesos-Santaros tradiciniai Naujų Metų sutikimai buvo ruošiami Chicago downtowne (Bismarck, St. Clair viešbutiuose, Music Hall salėje), bet dabar nutarta paversti sutikimą surošti viename iš geriausiųjų Chicago priemiesčių viešbutių. Lietuviams Drake viešbutis yra gerai pažįstami, nes Downtowno Drake įvyksta inžinierių baliai. Visi Santaros-šviesos Federacijos nariai ir plačioji Chicago visuomenė maloniai kviečiama sutikti Naujus Metus puošniame Drake viešbutyje.

— Dailininko Jurgio Kėstučio Račkus kūrinių paroda įvyksta Čiurlionio Galerijoje sausio 4-12 dienomis. Tai bus reta proga pamatyti Kanadoje gyvenanti

ir tik pirmą kartą Amerikos lietuvių kolonijoje turintį parodą dail. Račkų. Dail. Račkus kūrba buvo recenzuota ir teigiamai įvertinta šiuose leidiniuose: Arts, Amateur, Destino, Globe & Mail, La Peintre, Review Modern, Gabelle, Montreal Star, La Petit Journal, Le Devoir, Rythm & Couleurs, Art News & Review, France Press. Nuo 1954 metų dail. Račkus parodos jau buvo surengtos Paryžiuje, Londone, Barcelonoje, Toronte ir Montrealyje.

Dail Jurgis K. Račkus yra gimęs Lietuvoje 1927 metais, nuo 1934 metų gyvena Kanadoje, tačiau ryšių su lietuvišiais nėra nutraukęs ir yra dalyvavęs Dailės Instituto bei Religinio Meno parodose. Jo vėliausioji paroda buvo suruošta šį rudenį per Santaros - šviesos suvažiavimą Tabor Farmoje.

Chicagoje įvykstančią dail. Račkus parodą ruošia šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyriaus.

— Santaros skyriaus Clevelande pirmininkas dr. Algis Matulionis yra išrinktas į Ohio Lietuvių Gydytojų Sąjungos Valdybą. Chicago Gydytojų Draugijos (Tęsinys 6-me psl.)

LEO'S SINCLAIR SERVICE
STABDŽIAI, SANKABOS (CLUTCH), TRANSMISIJOS — (Standartinės ir Automatinės), TUNE-UP'S IR MOTORŲ REMONTAS
5759 So. WESTERN AVE., kampas 58th St.
Sav. LEONAS FRANCKUS Tel. PProspect 8-9533

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU
APIE SAVO NAMO INSULIACIŲ PROBLEMAS Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

Įsigaliojo naujas patarnavimo būdas, užsakant dovanas, gamintas Sov. Sąjungoje
REMDAMASI SUTARTIMI, SUDARYTA SU VNIĖSPOSYLTORGU
V. O. COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
PRIMA
APMOKĖTŲ DOVANŲ UŽSAKYMUS
JŪSŲ GIMINĖMS, GYV. LIETUVOJE.
• Jūs čia apmokate visą dovanų kainą.
• Pristatoma laike 5—70 dienų.

AUTOMOBILIAI	SKALBIAMOS MAŠINOS
ŠALDYTUVAI	TELEVIZIJOS
DULKIŲ SIURBLIAI	DVIRAČIAI
SUVAMOS MAŠINOS	SIMTŲ DAIKTŲ PASIRINKIMAS

Dėl smulkių informacijų ir katalogo kreipkitės į pagrindinį skyrių:
COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
45 WEST 45th ST., NEW YORK 36, N. Y. Tel. CI 5-7905

RABINDRANATH TAGORĖ

(Tęsinys)

"Karalius". Mano vienintelis filėklas — ši kraštiečių amarejos apsaugoti. Paprastas žmogus be karaliaus negali gyventi — ir vistiek ar karalius yra tikras ar netikras. Anarchija visuomet yra pavojaus šaltinis.

Kantšis. Maldingai tautos geradari, tavo stebėtinai pasiankuojimas tikrai mums visiems pavyzdžiū turėtų būti...

VI. Seštasis paveikslas — Karalius darže. Didelis sjudinimas. Daržininkai skubiai bėga šalin. Į Rabinui paklausimą kodėl jie bėga, daržininkai atsako, — kad savo karalius šauklami tai daro, nes gresia pavojus. Nustebeš ateina karalius Košala, vėliau Avanti, kuriuodu ieško tariamojo karaliaus ir savo draugo Kantšis, bet Rabinui jiešviem taip pat nieko negali paaiškinti, lygiai kaip negali kelio išėiti parodyti. Tuo tarpu ima rodytis iš visų pusių gaisro pašvaistės. Rabinui, kuri buvusi ypatingoj netikrojo karaliaus ir Kantšis malonėj, pradeda negera jausti.

VII. Septintasis paveikslas — Karalienės rūmų vartai, o prie jų tariamasis karalius ir Kantšis. "Karalius". Ką tu padarei, Kantšis?

Kantšis. Aš norėjau tik šio daržo dalį prie rūmų padegti. Aš visai nemaniau, kad ugnis taip greitai į visas puses išsiplėstų. Sakyk man greičiau, per kur iš šio daržo išėiti?

"Karalius". Aš negaliu nieko tau apie tai pasakyti. Tie, kurie mus čia atvedė, visi pabėgo.

Kantšis. Tu esi šioj žemėj gimęs — tu turi kelią žinoti.

Tariamasis karalius atsaako, kad jis niekuomet karaliaus sodo — daržuose nėra buvęs ir net grasinamas negali kelio parodyti. O kada Kantšis piktas paklausia — "dėl ko tad tu čia vaikiojeis ir žemės karaliu skelbeis?" — tariamasis karalius su ašaromis puola į žemę ir sako, kad jis nėra jokis karalius, o maštininkas, ir ima šaukti tikrąjį karalių, kad jį nubastytų.

Tuo tarpu iš visų pusių girdisi pagalbos šaukiamieji balsai. Pasirodo karalienė Sudaršana, kuri puola prie tariamojo karaliaus ir prašo iš gaisro gelbėti. Bet tariamasis karalius meta nuo galvos karaliaus vainiką ir prisipažinęs, kad jis nėra karalius, o tik apgavikas, nueina su Kantšis šalin. Tuo tarpu ugnis apima karalienės rūmus. Karalienė su žodžiais — "Aš eisiu į degančius rūmus — tai yra mano mirties liepsnos!" — įeina į rūmus.

VIII. Aštuntasis paveikslas rodo vėl tamsųjį kambarį, kuriame matyti karalienė ir girdėti karaliaus balsas. Karalius ramina karalienę sakydamas, kad čia ugnis jos nepasieks. Bet karalienė sako: "Aš jokios ugnies (nieko) nebijau — bet gėda mane, kaip ugnis, apėmus

— ji savo liepsnomis degina ir džioviną mano veidą, mano akis, mano širdį ir kiekvieną mano kūno sąnarį". Karalius toliau ramina sakydamas, kad visa tai praeis. Bet karalienė tvirtina, kad nepraeis, — ji ant savo kaklo nešioja svetimus karalius, kuriuos ji priėmusi kaip dovaną nežinrint tai, kad žinojusi, jog tai ne jos vyro dovana. Karalius sako, kad vis dėlto ji turėtų džiaugtis, nes jos noras yra išsipildęs — ji jį pamaciūsi. Karalienė atsako, kad taip, ji pamaciūsi, bet tiek balšybų, kiek baimės? — "Baisu — aš negaliu galvoti, ką aš mačiau. Juodas, juodas — tu esi juodas, kaip amžina naktis! Aš tik vienu baisu žvilgsniu tavę pamaciau. Liepsnos apsvietė tavo veidą — ir tu išrodei, kaip baisiausia naktis, — aš užsimerkia, nes negalėjau į tavę žūrėti". Karalius atsako, kad tai jos pačios kaltė, jis ją iš anksto išpėjo, nes jo matyti negali kas nėra prisirengęs, dėl to jis ir norėjęs pamažu pripratinti.

Sudaršana. Bet atėjo nuodėmė ir visas tavo vilftis sunaikino — aš negaliu ir pamanyti apie galimybę su tavimi būti. Karalius. Su laiku pasirodys galima, mano karalienė. Būtrus, tamsus juodumas, kuris šiandien tavę ligi pat sielos gelmių baimę pripildė, vieną dieną pavirs į laimę ir džiaugsmą. Kam kitam tat mano meilė būtų? Karalienė. Negali būti, nėra galima. Ką tavo meilė viena gali padaryti? Mano meilė nuo tavęs nusigręžė.

Toliau karalienė pasako, kad tariamojo karaliaus gražumas ir tikrojo karaliaus juodumas sodo padarė — ji jo nemylė, nemylės, ir jis gali bausti ją kaip nori. Bet karalius bausti visai nemano. "Tu turi pilniausiai laisvę daryti kas tau patinka" — jįsi atsako.

Šioj vietoj prasideda fikroji tragedija lyčių santykio pagrindu. Karalienė ima išmėtinėti, kad ji buvusi suklaidinta, visi jai sako, karalius esąs gražus, malonus, o čia pasirodo "juodas kaip naktis". Tuo tarpu anas, kurį ji mačiūsi, esąs taip gražus ir malonus, kad dabar tolimėnis gyvenimas su savo tikruoju vyru karaliu jai yra negalimas. Karalius klausia: "Ar tu nenori nei pamėginti?"

Sudaršana. Nuo vakar dienos aš mėginau, — bet juo labiau aš mėginu, juo labiau mano širdis priešinas. Jei aš prie tavęs būsiu, nuolatos mane kankins ir kurstys mintis, kad aš esu netyra, kad aš esu netikras ir nepatikimas. Karalius. Tada gerai, tu gali taip toli nuo manęs atsitraukti, kiek tu tik nori. Sudaršana. Aš negaliu nuo tavęs bėgti — kaip tik dėl to, kad tu man netrukdi bėgti. Dėl ko tu mane nesulaukai, nemini už plaukų ir nesakai: "Tu neprivalai eiti!" Dėl ko tu mane nemusi? O, bansk mane, stumk, mušk su abiem rankom!

Teisybę kalbėdamas, vieną koją balno kilpoje laikyk. — Kas teisybę kalba, jį iš devynių kaimų laukan vėja.

Bet tavo nesipriešinąs tylėjimas varo mane į pašėlimą — to aš negaliu iškęsti!

Karalius. Dėl ko tu manai, kad aš iš tikrųjų tyliu? Iš kur tu žinai, kad aš nemėginu tavę sulaukyti?

Sudaršana. O, ne, ne! — aš negaliu pakęsti — bark mane garsiai, paliepk man perkūno balsu, versk mane žodžiais, kurie visa kita mano ausyse nustelbtų — neleisk manęs taip lengvai, taip švelniai nuo savęs!

Karalius. Tu gali laisvai pasirinkti ir pasielgti kaip nori, bet kodėl aš turėčiau tau leisti sprukte pasprukti?

Sudaršana. Tu nenori manęs leisti? Gerai tat, aš turiu eiti!

Karalius. Tat eiki!

Sudaršana. Tada manęs peikti negalima. Tu galėjai mane jėga sulaukyti, bet tu nesulaukėi! Tu man netrukdei — ir aš dabar eisiu. — paliepk savo sargybai, kad manęs neišleistų! Karalius. Niekas tau nepavos kelio. Tu gali taip laisvai sau eiti, kaip debesies audros varomas.

Karalienė. Aš negaliu ilgiau ištvėrti — kas nors manųje mane tolyn varo — varo nuo mano inkaro! Gal būt aš paskęsiu, bet niekuomet jau nesugrįšiu.

Taip tardama karalienė greitai apleidžia pilį ir išėina. Ateina dainuodama Surangama. Netrukus sugrįžta karalienė Sudaršana tardama: "Karaliau, o kavaliau!"

Surangama. Jįsi išėjo. Sudaršana. Išėjo? Gerai tat... tat jis mane galutinai atštimė! Aš sugrįžau, bet nei akies mirksnio manęs palatikt negalėjo! Tat labai gerai, dabar aš esu visai laisva...

Karalienė su Surangama apleidžia galutinai karaliaus rūmus.

IX. Devintasis paveikslas rodo Kanya Kubja karalius, Sudaršanos tėvo, buveinę. Ministeris praneša apie karaliaus dukters, Sudaršanos sugrįžimą, ir klausia nurodymų, kurinos rūmus jai paruošti. Bet senis karalius nei girdėti nenori: "Jei moteris nuo tikrojo kelio atsitolina — tada ji pasirodo pripildyta didžiausių biaurybių". "Savo karalienės vietą ji savo laisvu noru apleido — ir jei nori mano namuose būti, ji turi dirbti kaip paprasčia tarnaitė" — toksai yra senojo tėvo nusprendimas.

X. Dešimtas paveikslas rodo Sudaršanos tėvo rūmų vietą. Sudaršana su Surangama prie darbo kalbasi. Sudaršana klausia Surangamos, ar ji nemano, kad karalius ateisias jos ieškoti, o kada Surangana tyli, ji sako, kad jei ir ateitų — vis tiek ji prie jo negrįštų, nes jo pasielgimas yra žemas, baurus. Ji džiaugiasi ir didžiuojasi "stebėtinu prasizengimu", kurį padarė tariamasis karalius Suvarna (iš tikrųjų Kantšis) padegdamas karaliaus daržą ir rūmus.

Teisybę kalbėdamas, vieną koją balno kilpoje laikyk. — Kas teisybę kalba, jį iš devynių kaimų laukan vėja.

Mūsų Žingsniai

(Atkelta iš 5-to psl.)

gijoje labai aktyviai veikia Federacijos nariai dr. Gedminas Balukas ir dr. Jonas Valaitis.

— Filisterė Judita Junkerytė eina LB Melrose Parko Apylinkės Valdybos narės socialinamais reikalams vedėjos pareigas. Ši veikli LB apylinkė neseniai surošė pasisekusį "Dainavos" Ansamblio koncertą.

— Šį savaitgalį Chicagoje Jaunimo Centre įvyksta Lietuvių Bendruomenės rajoninis suvažiavimas. Šviesos-Santaros Filisterių Kolegijos nariai inž. Valdas Adamkavičius ir adv. Algimantas Kėželis yra LB JAV Centro Valdyboje. Suvažiavime planuojama aptarti eilę svarbių Bendruomenės veiklos klausimų.

— Naujai įsteigtam Balfo skyriui Elgine pirmininkauja Dalia Devenytė-Bobelienė, o sekretorės pareigas eina Janina Vienuženė. Šiuo metu vykstančiam Chicagoje Balfo Vajui taip pat aktyviai talkininkauja Vanda Balukienė.

— Šiais metais žurnalas "Margutis" yra labai sustiprėjęs ir yra tapęs įdomiu, aktualiū kultūrinio žurnalu. Nauasiaime lapkričio mėnesio numeryje teatine tema rašo dramaturgas Antanas Rūkas, idėtas labai gyvas pasikalbėjimas su dail. Pranu Galium, kurio parodą ką tikta Čiurlionio Galerijoje buvo surošęs Šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyrius, aštriai, kaip visuomet, mėnesio įvykius komentuoja žurn. Vytautas Meškauskas, Santaros Garbės Filisteriai rašyt. Marius Katliškis duoda stiprų romano fragmentą "Pirmadienis", o poetas Henrikas Nagys — keletą vertimų iš vokiečių poezijos.

"Margučio" redaktoriūm yra vienas iš aktyviausių Santaros-Sviesos Federacijos narių poetas Algimantas Mackus.

— Šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyrius turi savo reguliarius susirinkimus kiekvieno mėnesio paskutinį penktadienį. Lapkričio mėnesio susirinkimas buvo skirtas linksmėnio pobūdžio programai, kurią išpildė Chicagoje plačiai žinomo "Antrojo Kaimo" literatūrinio - satyrinio kabareto nariai Kazys Almėnas, Rimvydas Činka, Saulius Grėbliūnas ir Rimas Vėžys, talkininkaujant Giedrei Staffutei. Jaukiame "1890 Klube" prie puikios muzikos nariai maloniai praleido penktadienio vakarą.

— Šiandien 8 val. vakare Balio Pakšto svetainėje įvyksta Santaros Garbės Filisterio rašytojo Marius Katliškio naujos knygos "Šventadienis už miesto" pristatymo vakaras. Programoje dalyvauja Dalia Juknevičiūtė, Stasė Kiełaitė, Regina Stravinskaitė, Algirdas T. Antanaitis, Kazys Almėnas, Leonas Barauskas, Jonas Kelečius. Vakara ruošia Jūrų Skautijos Korporacija Gintaras. Federacijos nariai maloniai kviečiamai vakare dalyvauti.

— Siandien 8 val. vakare Balio Pakšto svetainėje įvyksta Santaros Garbės Filisterio rašytojo Marius Katliškio naujos knygos "Šventadienis už miesto" pristatymo vakaras. Programoje dalyvauja Dalia Juknevičiūtė, Stasė Kiełaitė, Regina Stravinskaitė, Algirdas T. Antanaitis, Kazys Almėnas, Leonas Barauskas, Jonas Kelečius. Vakara ruošia Jūrų Skautijos Korporacija Gintaras. Federacijos nariai maloniai kviečiamai vakare dalyvauti.

Teisybę kalbėdamas, vieną koją balno kilpoje laikyk. — Kas teisybę kalba, jį iš devynių kaimų laukan vėja.

LIETUVOS ISTORIJA PAGAL MARKSISTŲ POZICIJAS

"Atkirtis" A. Šapokai, V. Sruogienei ir kitiems

Vilniuje šiais metais pasirodžius II-jam "Lietuvos TSR istorijos" tomui (nuo 1861—1917 m., 496 psl.) apie tos, pagal marksistinį kūrpalų sukirptos istorijos teiginis itin palankiai atsiliepė marksistinės istorijos specialistas R. Šarmaitis (plg. "Komunistą", nr. 10). Šios istorijos red. kolegiją sudarė J. Jurginis, V. Merkys ir J. Žiugžda — šis pastarasis buvo ir vyriausioju redaktorium. Autorių buvo bent keliolika (tarp jų pvz. P. Girdzijauskienė, E. Griškūnaitė, B. Pranskus). Pakaktų ir vieno žiugždos pavardės suprasti tos istorijos "dvasią" ir jos "marksistines pozicijas".

Lietuvos "istorikams" (o jų užnugaryje ir — partijai) knietėjo savaip nušviesti ypač 1905—1907 ir vėlesnius įvykius. (Būdinga, kad šiame tome įvykių "nušviečiami" tik ligi 1917 m. Aišku, komunistams teks ilgokai palaužyti galvą, kaip "iš marksistinių pozicijų" ir visiems "įtikinamai" įvertinti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, savonorių kovas su bolsėvikais ir t. t.). Jie, ilgai ruošę tą mozaikinę "istoriją", piktinosi, kad tiek Šapoka, tiek V. Daugirdaitė-Sruogienė vis "apeidavo klausimą" apie klasinį Lietuvos gyventojų pasiskirstymą, tad jie buvo "neobjektyvūs", nes buvusiuose įvykiuose nuo 1905 ir nuo 1918 m. jie radė "vien nacionalinę rusų ir lietuvių kovą".

Pagal Šarmailį dabar lietuvių tautos istorija esanti jau nušviesta... objektyviai, nes tie keliolika, žiugždos valdovų autorii, visus įvykius nagrinėję glaudžiamie ryšyje su visos Rusijos ir kitų šalių įvykiais ir, svarbiausia, pasiremami tomis "marksistinėmis tradicijomis".

O ką gi tie "istorikai" dabar parodė? Dabar jie išaiškino, kad 19 amž. antroje pusėje susidarusi "lietuvių nacija" buvo — "buržuazinė nacija". Toliau teigiama, kad priešingai Sruogienei spaudos draudimas (1865

—1904) palietęs ne tik lietuvius, bet ir baltarusius, ukrainiečius, Vid. Azijos tautas.

Marksistiniai rašą istorikai nepatenkinti, kad lietuvių istorikai "visaip idealizavę "Aušros", "Varpo", "Tėvynės Sargo" veikėjus" ir J. Basanavičiaus, J. Šliupo, V. Kudirkos, J. Tuomo-Vaižganto ir kt. veikloje jie teranda nuopelnus tik... literatūros ir kultūros srityse.

Pagal tą "istoriją", ir tai raudona gija vis besikartojęs teiginys: "tikraisiais kovotojais" už lietuvių tautos laisvę buvę revoliucionieriai marksistai. Kaip savotiškai, iškreiptai nušviečiamą įvykių, pakanka pažvelgti į Šarmaitio pateiktą "istorikų" įvertintą 1905 m. Didįjį Vilniaus Seimą. Aišku, Šarmaitis teisis, kad dabartiniai autoriai įvykius nušvietę "visiškai naujai". Tačiau, dabar teigiama, kad iš 2,000 dalyvių buvę daug valstiečių, žemės ūkio darbininkų, bet nebuvo kviestas miesto proletariatas. Nebuvusi tinkama vadovybė, o prezidiume sėdėje "klerikalai, liberalai ir socialdemokratų oportunistas S. Kairys" (dar prezidiume buvo Dr. J. Basanavičius, Pr. Bačys, A. Smetona ir J. Stankūnas — E.) pasistenę praveisti tokius nutarimus, kuriuose nebuvę "revoliucinio turinio". Aiškina, kad "apie 30 kalbėtojų" reikalavę konfiskuoti dvarininkų žemes ir pan. O tikrovėje, plg. M. Biržiškos Hudi-jima, nors Seime ir būta triukšmo, tačiau jis buvo priėmęs nutarimus dėl autonomijos, lietuvių kalbos valstybių. Tuo būdu revoliucionieriai bei "tikrieji kovotojai" buvo atsidūrę mažu-moje.

Reikia manyti, kad išskyrus velionį A. Šapoką, mūsų istorikai laisvajame pasaulyje sugebės reikiamai įvertinti tą sumark-sistintą Lietuvos praeities įvykių bei jų priežasčių aprašymą. Juo labiau tikėtina, kad ir pavergtos Lietuvos gyventojai tą "istoriją" palankys jiems partijos brukamū agitaciniu šlamštu.

A. a. dailininko Justino Vienožinskio autoportretas

GRAMERCY SHIPPING COMPANY

ISTEIGTA 1947 — TURINT MASKVOS USSR VNEŠPOSYLTORG LEIDIMA — TURINTI DEPARTMENT OF BANKING AND INSURANCE (USA) LEIDIMA IR DRAUDIMA.

BE MUITO DOVANOS I USSR: Siuvenes mašinos, automobiliai, dviračiai, šaldytuvai, skalbimo mašinos ir daug kitų.

PINIGAI I USSR

Pilnai garantuotas pristatymas per dvi savaites. Pilnai išmokama. Gavėjo pasirašyti kvitas.

MUSŲ SKANIŲ IR AUKSTOS KOKYBĖS MAISTO PRODUKTŲ SIUNTIJAI

Kursas: 9 rubliai už \$10. Už patarnavimą mokėtis iki \$35.00 — \$3.50. Vnt \$35.00 — 10%.

SIUNTYNYS "R" įkainotas \$36,75 1 svaras degintos kavos, 1 svaras Cacao, 1 sv. šokolado, 2 sv. virintų alyvos, 2 sv. cukrus, 2 sv. ryžai, 1 sv. sūrio, 2 sv. rūkytų lašunukų, 2 sv. rūkyto kumpio, 2 sv. džiovintų vaisių.

GRAMERCY - N. J. 744 BROAD STREET, # 925 NEWARK, NEW JERSEY

Reikalaukite mūsų sąrašų. GRAMERCY - N. Y. 118 EAST 28th STREET # 906 NEW YORK 16, N. Y.

Pinigi ir siuntinių pasiuntimas į Vakarų ir Rytų Vokietijas, Rumuniją, Lenkiją, Vengriją, Čekoslovakiją ir t. t.

New York telephone MU 9-0598 Atidarytas darbo dienomis 9—5:30, šeštad. 10—1, sekmad. uždaryta.

DĖMESIO

FIRMA

Package Express & Travel Agency, Inc.

Vyr. Įstaiga

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

Tel. IN 7-5622

Pagal susitarimą su Sovietų Sąjungos Vnešposiltorg priima užsakymus iš Amerikos gyventojų dovanom, aukštos kokybės sovietinėmis prekėmis, kurios bus įteiktos be jokių muitų ar kokių primokėjimų giminėms, gyvenantiems Sovietų Sąjungoje.

Didelis prekių pasirinkimas; tarp jų automobiliai, motociklai, dviračiai, televizijos aparatai, šaldytuvai, radio aparatai, siuvmos mašinos, foto aparatai, laikrodžiai, akordeonai ir t. t.

Prekių pristatymas garantuojamas per 5 iki 40 dienų, atsižvelgiant į tai, koksai daiktas dovanom parenkamas.

Reikalaukite telefonu ar raštu katalogus, kuriuos gausite nemokamai iš mūsų Vyr. Įstaigos.

Package Express & Travel Agency, Inc.

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 14, 1963

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šieip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelsime ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc. 222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043 Telefonas: Central 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų: COLUMBIA INSURANCE COMPANY PEARL ASSURANCE COMPANY LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO. MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO. MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

JEIGU NEBŪTE SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaełovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga jums bus pasiūta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

DIENU SKEVELDROS

(Atkelta iš 1 psl.)

šiam reikale Vliko pirmininkas šitaip galėjo "pakartotinai raginti ir prašyti" LR D-jos pirmininką ano naktinio rendezvous? Kas per troškimas jam buvo kištis su savo sugestijom ir raginti LRD pirmininką pradėti kvailą ir tokį vaikišką "ištyrimą" tiesiog su okupantu politruku? Dar suprasčiau derėtis su Snieckum, bet su Miezėlėičiu, no jau!.

Ar tikrai toks beprotiškas sumanymas galėjo įvykti "Dr. A. Trimako iniciatyva"? Ar Vliko pirmininkas yra toks naivus, kad šitaip jis svajojo perkaltėti ar į laisvųjų lietuvių pusę pextraukti seną, užgrūdintą ir nesvyruojantį bolševiką, turintį pilną savo gauleterio Snieckaus ir Maskvos fiurerių pasitikėjimą? Ar jam galva susisuko? Ar jis neįtūto kokiu šidžiu ir gėdingu keliu gali nuvesti tokia jo "rezistencinė iniciatyva"?

Taip jį klausiu, kaip laisvas laikraštiniškas ir Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybos vicepirmininkas, nes mano pirmininkas šiuo atžvilgiu vis dar tyli...

5. "Tėviskės Žiburiuose" skaitome:

"Lapkričio 20 d. į Romą atvyko iš Lietuvos 10 asmenų turistų grupė, vadovaujama Maskvos ruso. Turistų grupės yra 7 kunigai: prel. Juozas Labukas, Telsių kurijos kancleris kun. Barauskas, Vilniaus Aušros Vartų klebonas Kostas Gajauskas, Raudondvario klebonas Jurgis Kuzmickas, kun. P. Kučinskas iš Vilniaus, kun. Ignas Paberžis iš Vilniaus ir kun. Novelkis iš Kaišiadorių vyskupijos, ir 3 pasauliečiai, kurių vienas yra Birštono vaitininkas Dakinevičius. Visa grupė apgyvendinta Inturisto žinioje esančiame viešbutyje. Kitą dieną tie 7 kunigai padarė vizitą Lietuvos vyskupijų valdytojams, bet nei į Lietuvos kolegiją nei kitur pas Romos lietuvius jie nesilankė. Apžiūrėję Romą, jie išvyko lankyti kitų Italijos miestų. Jie stengiasi gauti pas popiežių audienciją. Sako, yra atvežę popiežiui dovaną: gintaro mozaikos Aušros Vartų Marijos paveikslą, norį jį įteikti popiežiui ir prašyti, kad paskirtų Lietuvai naujų vyskupų".

Kažkaip neaišku: "gintaro mozaikos Aušros Vartų Marijos paveikslą", bet ne... Šiluvos?! Matyt, okupuotos Lietuvos kunigai nebus... skaitę (tremties vyskupui Bruzgiui išdėdčius ir pasiūlius) Kunigų Vienybės nutarimo! J. Cėcėnas

◆ Pameluok šeštadienį, sekmdienį pats gėdysies.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 14, 1963

ISILGAI ŠVENTO LAURYNŲ

(Tęsinys)

Vieškelis vingiais ir pasiokėdamas daubomis ir viršukalnėmis nešasi pro senovinį Fort Lauzon, gerokai apleista ir užmiršta, patrankos šūvio nuotolyje nuo miesto, turėjusį provincijos širdį apginti nuo priešų. Ar jis apgynė, šiandien nebeaišku, nes priešų sąvokos keitėsi laikus nuo laiko. Vaizdo platumo ir iškilumingo nuo akmeninės forto kupros neįmanoma apsaugoti. Upė nuo čia staiga išplinta į trijų dešimčių mylių plotį. Antvasis krantas bežiūrimas tik mėlynais kalnų kontūrais ir tik per vargą begali tikrinti save keliaujantis upės krantu. Tačiau taip yra, ir tokių daugiausiai esama. Dvi didžiosios Pietų Amerikos upės, Parana ir Amazonė prieš savo žiotis visiškai pasimeta krantų tolybėse. Nebeįdomios tokios upės.

Visa eilė kaimų ir miestelių, patogiai išsidėčiusių ir tiesiogiai susietu su upe ir jos kalnuotu užnugariu, domina savo amžiumi ir pastatų senumu. Štai St. Michel įsteigtas 1678 metais. St. Vallier — 1713. Berthier — 1629. Montagny — 1678. Lislet — 1679. Daugumas trobesių — šimto, dviejų ir dviejų ir pusės šimto metų. Ir jie tebestovi ir tebeįgyvenami, nors statyti tada, kai didžiūmas Amerikos didmieščių net savo vietos nebuvo pasirinkę, nes tos vietos ieškotojų ir kolonistų nebuvo aptiktos. Naujų miestų statiniai, po trisdešimties — penkiosdešimties metų visiškai pasensta ir virsta lūšnytais, kad būtų masiniai galingomis mašinomis nugriaujami ir savo vietą užleistų kitiems — naujesniems. Juo giliau į praeitį, juo pamatai gilesni ir sienos storesnės. Tada žmonės dirbo ir kūrė žiūrėdami ateitin, kai dabar viskas daroma tik šiai dienai.

Štai paupiu ištyęs linksmas ir iš kitų išsiskiriantis St-Jean-Port-Joli, savo kasdieni duonai pelyntis pasirinkęs dailiuosius rankų darbelius. Kas namas — dailės studija. Kiekviename name — medžio drožėjų ir raižytojų dirbtuvė. Medžio skulptūros, odos ir medžio mozaikos, inkrustavimai, emalio ir šlifuoti akmenų dirbiniai, audiniai ir tapyba. Ir prie kiekvienos dirbtuvės ar studijos, kuklesniais ir gana pretenzingais vardais pasivadinusios, krautuvės ir krautuvės, kur gražios meistrų dukterys aprodo pravažiuojantiems gausumą darbų ir darbelių. Be vyraujančio religinio ir aiškiai pritaikomojo meno, nemažai ir dailių formų anatominių figūrų, sutraukiančių jaunimą. Rožančiais bei marijomis nebesitenkina turistinio trakto pakelės škaplierninkai.

Neperdėtai galima sakyti, kad mes vienos krypties kelyje. Tik pirmyn ir pirmyn, o priešais atvažiuojantieji, tik vietiniai gyventojai būtinam susisiekti. Šiandien sekmdienis, jei neklystu, ir tūkstančiai pasibaudę iš miestų. Pailsėti ir atsiga-

ALBINAS ŠVETELA

ir Mainė sau prisineš. Tegul, negi mums gaila? Juk jie, o ne kokie airišiai pirmi pradėjo medžius kirsti tose srityse. Naktį pasirinkome indėnų kovo vardo vietovę Cocuna, ant pat Lauryno kranto, kurio, tačiau, nematyti pro medžius. Savininkas su pietiečiais nesivaržo ir skuba atskleisti savo škotšką kilmę. Jis, kažkoks Mc Donovan, savo protėvius atsekas iš New Jersey, bet per moteris vis seniai suprancūzėjęs. Tai visapusiškai sukta muzikas, kokį ir pas mus pasitaikydavo neretai, ir kurių užslėpti talentai atsiskleidė karų ir okupacijų metais. Jis viešnamų (ne viešųjų namų, bet motelių) laikytojas, ūkininkas ir žvejys. Jo žemė prasideda nuo vandens ir eina tris mylias gilumon. Savo svečiams jis gali pasiūlyti nuo šviežaus pieno iki šviežut šviežutėlių žuvų. Jo atrakcija, be abejonės, upė, kurią pasiekti, reikia leistis stačiai kniubankūnų taku pro medžius. Paskui laipais, sudėstytais stačioje atšlaitėje zigzagais. Skaičiuojį juos ir atsibosta, ir vis žemyn ir žemyn. Pagaliau lygmė ir vanduo. Bet kur jis? Vandens mes nematome, padėję tiek pastangų jį išvysti. Artėja vakaras ir upės vietoje tirstas rūkas. Ne, čia dar kas nors, nes upės vaga po mūsų kojoms. Mes einame upės dugnu, ir grėdinis, klojtonis ne parketu, bet nuskalautu uola, vietomis aplpusia gliūni vandens maura, pilna vabalų ir šluozų. Uolos įdubimuose vandens klaukeliai, ir tas vanduo... sūrus. Tik tada mums paaiškį, jog yra atslėgio metas ir vandenys nusigrūdę kažkur. Skotas paaiškina, kad jo sąvastyje upė tvarkosi bendru jūrų dėsniu — potvyniu ir atslėgiu, ir tai siekia St-Jean-Port-Joli. Vaje tu mano, iki tikro Atlanto dar pora dienų kelio, o jo sūrybė jau atsirita šnioksdama ir ūsdama! Jeigu mūsų skotas ir žvejys, tai mes pasiteraujame kokią žuvį daugiausia gaudo. Ogi smeltus, ir nieką kita. Tą pačią dailią žuvėlę, kuri išrūkyta, niekuo nesiskiria nuo Baltijos strimelės. Ankstyvą pavasarį jos debesimis užplūsta Didžiųjų Ežerų pakrantes, kur susirinkusi laudis tinklėmis ir samčiais septe semia nuo sutemų iki aušros. Čia jas gaudo ištisus metus ir turi įsitaisę tam tikrus venterius, sukaldami kuolus, tarp kurių ištemptas tinklas, maždaug raižės O pavidalu, su spraga žuviai suplaukti. Ji suplaukia, bet neberanda išėjimo, ir kai nuslūgsta vanduo, belieka surinkti.

Reto skaidrumo rytas. Oras įkvėpęs pievų žydėjimu ir šienapiute. Saulei tekant jau esi pilnai pailsėjęs ir nebegali išsilaikyti lovoje. Sunku pabudusiam kaimiečio kraujui atsipirti. Išėini basas į rasotą žolę ir dūraisi daglio ar kitokio įnagio. Baudžia karvės, verkšlėna ūniukai, kudakena vištos, žvingauja ankliai ir cypia neteptos ašys ūkiško vežimo. Merginos skuba su kibirais ir milžtuvėmis prie žardžių, nes pieno surinkėjas

(Nukelta į 7 psl.)

ir Mainė sau prisineš. Tegul, negi mums gaila? Juk jie, o ne kokie airišiai pirmi pradėjo medžius kirsti tose srityse.

Naktį pasirinkome indėnų kovo vardo vietovę Cocuna, ant pat Lauryno kranto, kurio, tačiau, nematyti pro medžius. Savininkas su pietiečiais nesivaržo ir skuba atskleisti savo škotšką kilmę. Jis, kažkoks Mc Donovan, savo protėvius atsekas iš New Jersey, bet per moteris vis seniai suprancūzėjęs. Tai visapusiškai sukta muzikas, kokį ir pas mus pasitaikydavo neretai, ir kurių užslėpti talentai atsiskleidė karų ir okupacijų metais. Jis viešnamų (ne viešųjų namų, bet motelių) laikytojas, ūkininkas ir žvejys. Jo žemė prasideda nuo vandens ir eina tris mylias gilumon. Savo svečiams jis gali pasiūlyti nuo šviežaus pieno iki šviežut šviežutėlių žuvų. Jo atrakcija, be abejonės, upė, kurią pasiekti, reikia leistis stačiai kniubankūnų taku pro medžius. Paskui laipais, sudėstytais stačioje atšlaitėje zigzagais. Skaičiuojį juos ir atsibosta, ir vis žemyn ir žemyn. Pagaliau lygmė ir vanduo. Bet kur jis? Vandens mes nematome, padėję tiek pastangų jį išvysti. Artėja vakaras ir upės vietoje tirstas rūkas. Ne, čia dar kas nors, nes upės vaga po mūsų kojoms. Mes einame upės dugnu, ir grėdinis, klojtonis ne parketu, bet nuskalautu uola, vietomis aplpusia gliūni vandens maura, pilna vabalų ir šluozų. Uolos įdubimuose vandens klaukeliai, ir tas vanduo... sūrus. Tik tada mums paaiškį, jog yra atslėgio metas ir vandenys nusigrūdę kažkur. Skotas paaiškina, kad jo sąvastyje upė tvarkosi bendru jūrų dėsniu — potvyniu ir atslėgiu, ir tai siekia St-Jean-Port-Joli. Vaje tu mano, iki tikro Atlanto dar pora dienų kelio, o jo sūrybė jau atsirita šnioksdama ir ūsdama! Jeigu mūsų skotas ir žvejys, tai mes pasiteraujame kokią žuvį daugiausia gaudo. Ogi smeltus, ir nieką kita. Tą pačią dailią žuvėlę, kuri išrūkyta, niekuo nesiskiria nuo Baltijos strimelės. Ankstyvą pavasarį jos debesimis užplūsta Didžiųjų Ežerų pakrantes, kur susirinkusi laudis tinklėmis ir samčiais septe semia nuo sutemų iki aušros. Čia jas gaudo ištisus metus ir turi įsitaisę tam tikrus venterius, sukaldami kuolus, tarp kurių ištemptas tinklas, maždaug raižės O pavidalu, su spraga žuviai suplaukti. Ji suplaukia, bet neberanda išėjimo, ir kai nuslūgsta vanduo, belieka surinkti.

Reto skaidrumo rytas. Oras įkvėpęs pievų žydėjimu ir šienapiute. Saulei tekant jau esi pilnai pailsėjęs ir nebegali išsilaikyti lovoje. Sunku pabudusiam kaimiečio kraujui atsipirti. Išėini basas į rasotą žolę ir dūraisi daglio ar kitokio įnagio. Baudžia karvės, verkšlėna ūniukai, kudakena vištos, žvingauja ankliai ir cypia neteptos ašys ūkiško vežimo. Merginos skuba su kibirais ir milžtuvėmis prie žardžių, nes pieno surinkėjas

(Nukelta į 7 psl.)

Reto skaidrumo rytas. Oras įkvėpęs pievų žydėjimu ir šienapiute. Saulei tekant jau esi pilnai pailsėjęs ir nebegali išsilaikyti lovoje. Sunku pabudusiam kaimiečio kraujui atsipirti. Išėini basas į rasotą žolę ir dūraisi daglio ar kitokio įnagio. Baudžia karvės, verkšlėna ūniukai, kudakena vištos, žvingauja ankliai ir cypia neteptos ašys ūkiško vežimo. Merginos skuba su kibirais ir milžtuvėmis prie žardžių, nes pieno surinkėjas

(Nukelta į 7 psl.)

ISILGAI...

(Atkelta iš 2-ros psl.)

atvažiuoja. Ūkininkas rodo savo laukus ir į juos nežūrėti būtytį stačiai nusikaltimas. Tokių laukų iš viso neteko matyti. Jie lipa kaskadomis aukštyn. Pirmame plane žalia lyguma, sudalyta tvorų, pilna karvių, avių ir kitokių žolėdžių. Jis staiga atsiremja į uolinę sieną, nužėlusią tankiu eglynu, o už jos vėlei nuožulniai kylanti lyguma, kad atsiremtytį akmeninį kalnabrį. Po jo dar, ir turbūt dar, tokios pat terasos. Laukai lipa nuosekliai aukštyn ir ūkininkas trina rankas, vienu apmetimu matydamas visą savo, nors labai sudėtingą ir įvairią sąvasty.

Tos tvoros nejuokais bus užkliuvusios akiai. Visi laukai sudalyti rėžiais, kaip būdavo mūsų krašte prieš žemės reformą, gambiai ir nepakartojamai drąsiai pravestą vieno iš ypatingiausių mūsų žmonių, būtent — Mykolo Krupavičiaus, aukšto rango dvasiško, didelio politiko ir lietuviu. Kaimiečiai stebėjosi juo barzda, ir su pagarba ištarėdami jo vardą, jį išardavo savaip, sau suprantamai — ministras Kurpavyčia. Patikslinant: — žemės Reforma palietė didikų kvarus, jų milžiniškus žemės plotus sudalinama mažais sklypais, gi tame įsisiūbavime prasidėjęs masinis kaimų skirstymas į viensėdžius, su lydi rėžius ir vientisus sklypus. Taigi, kaimų laukai taip atrodo sudalinti rėžiais, tik čia, vietoje ežių — tvora. Tvora iš karvių, dažniausiai nenaudojant viniųs. Suremiami trys basliai ir ant jų kraunamos kartys. Tai tikra žemaitiška tvora. Žemaitėliai mokoje dargi bukliau apsukti. Jie naudojo sukta karklių vytis surišimui. Bet šiaip jau, pobūdis tas pats.

Mes lekiame tolyn. Kaimai, miesteliai vienas po kito. Visi su istorija ir vardais. Trois Pistoles — sakysime, vardą gavęs nuo nuotykiu, kai prancūzų kareivys valtys apsisvertė upėje ir kareiviams saugiai išbrindį į krantą, buvo pasigesta trijų pistolių. Linksma šiandien, kad kadaise tai buvo įvykis, vertas atžymėti visiems laikams. St-Simon, St-Fabien, Sacre-Coeur. Ir patsai didžiausias šių pakrantių miestas, Rimouski, su puikio miso bažnyčiomis, turtingomis krautuvėmis, uostu ir aerodromu. Čia gyvena arkivyskupas. Gaspė metropolitas. Kito tokio neberasi pakely.

Ste-Luce, Ste-Flavie, St-Ulric, — mes tų gražių, šventų vardų nebespėjame skaituoti ir įsitemyti. Palaiminti buvo laikai, kada galėjai savo žmonos, ar mylimosios vardą jaminti vietoje. Suteikiant orumo, negalėjai pašykštėti šventumo prie savo mergelės mielo vardo. Krašto charakterio ir grožio neįmanoma lengvai nupiešti. Tai vanduo, uola, miškas ir žoluma. Žaluma šiuo atveju suprantama kaip ūkis. Nes visur, kur tik sprindis lygmės, vietinis prancūzas knisasi žemėje. Darbštus žmogėnas!

◆ Melagio namai degė, bet niekas netikėjo.

◆ Malonus liežutis ir gyvatė iš urvo išvylioja.

Dalgį išsipusęs šienauja pakelės, renka iš visur, kur tik galima žolės po kuokštelį. Gyvulių daug ir daug įeims pašaro reikia. Vasarą bepigū, bet kokios ilgos ir žiaurios žiemos čionajos! Čia niekas neišsigali nusipirkti moderniškas žemdirbystės mašinas, bet ir nebūtų kur joms pasireikšti tarp akmenynų ir atatumų. Dalgis, arklų poros traukiama žagrė, vežimas, dažniausiai vienašis, prikrautas šieno ar rugių.

Jie neįsivaizduoja, kokius vežimus, priveržiamus karlimi, mokoje lietuviškas ūkininkas sukrauti. Jie tik primela šakėmis ir gana. Jei sienas neįspuojuojamas į kalades, tai kam jį dar maigyti kojomis. Jį palaidą vienašiu ir veža. Bel grėbto iš paskos tikrais grėbliais. Turį sukltis ir plūsti iš peties žmogelis, juk kiek čia tos vasaros! Kai apie Chicagą jau viskas ruda ir geltona, nupjauti kviečiai ir vasarojus — čia dar pats augimas. Avizėlės vos išplaukusios, bulvės pusiau stebio ir patsai pievų žydėjimas. Rugiapjūtė dar už varsnų, o po jos, jau ir ruduo. Vertėsi kaip įmanydami. Vaikai pakelėje pardavinėja visokius rankų darbo drožinius, daugiausia būrinus laivukus — reiškia, nusipirk atminimui, kad lankeisi vandeny apsuptame krašte. Siūlo išvirius, raudonus vėžius, neregėto, negirdėto dydžio, siūlo šviežių, dar tebeįgaujantį duoną, iškeptą čia pat pakelės krosnyje. Tokių duonkepų turbūt niekur neaplūksi, nebent Afrikoje.

Ko, ko, bet durpynų nesitikėjau, o pasirodo jų čia esama ir jie eksploatuojami intensyviai. Kasamos mašinomis ir presuojamos, nes durpė ne tokio standumo, kaip pas mus, kad galėtum kastuvėliu dalinti plytomis ir krauti džiovinimui. Begėti durpyną tokioje aukštumoje, kai tau mėlynuoja vandepys puskilometriu žemiau, tai tas pats, kaip išsimaudyti ant bažnyčios bokšto kryžiaus pakibusių debesies. O taip yra. Ir norėdamas pilnai patikėti durpyno pelkęs tikrumu, turi prisidengti akį nuo švento Lauryno.

Laurynas atslūgęs. Vaikai ir senukai kasinėja iš dumblo klemsus, šnižinėja tarp uolų. O tų uolų neišpasakytas gausumas ir įvairumas. Vietomis dugnas nubertas apvaliai nudiintais akmenimis, vienodo dydžio ir tankiai, jog atrodo kaip aivių kaimenė. Kitur uolos, it iltys, statmenai, su mažu pasvirimu viena kryptimi, jog primena priestankines kliūtis kokioje nors perkitė karo gynybos linijoje. Jokie tankai neperlėptų tokių įsitvirtinimų, nors ir kažinikas. Vietomis uola tamsiai mėlyna ir juoda, blizganti granitu, kitur panaši į seną smulkios rievėmis susidėdčius ir išsiplaušijusį medį. Ją gali pirštais aižyti ir trupinti. (Bus daugiau)

◆ Melagio namai degė, bet niekas netikėjo.

◆ Malonus liežutis ir gyvatė iš urvo išvylioja.

NAUJIENOMS REIKIA NAUJŲ MAŠINŲ

Iki šio meta NAUJIENOS neprašė pagalbos. Per 50 metų jos leido dienraštį, besiverdamos vien tikta iš gaunamos prenumeratos, skelbimų, spaudos darbų ir patarnavimų uždirbtais pinigais. Niekad didelių atsargų neturėjome, bet per 50 metų dienraštį spausdinome ir tebespausdiname.

Galėtume ir toliau taip verstis, bet jaučiame, kad mūsų užgula naujieji laikai. Visa pasaulio pramonė turi persitvarkyti, prisitaikyti prie naujesnių, geresnių ir kai kuriais atvejais net pigesnių gamybos procesų. Plieno pramonė statosi naujas krosnis, geležinkeliai taisosi naujus lokomotorus, spausdinimo pramonėje taip pat padaryta didelė pažanga. Daugelis didesniųjų dienraščių įsigijo naujas mašinas.

NAUJIENOMS taip pat reikia naujų mašinų. Vieną kitą spaudos darbų mašinų ir mes esame įsigiję, bet didžioji mašina yra ta pati, kurią nusipirkome prieš 50 metų. Modernios spaustuvės mašinos brangios. Jeigu pirma galėjai nusipirkti mašiną už kelis šimtus ar kelis tūkstančius dolerių, tai šiandien naujoms mašinoms reikia išleisti dešimtis tūkstančių dolerių.

NAUJIENAS įsteigė Amerikon atvažlavę lietuvių, kurie jautė, kad reikalingas teisingas ir tikslus informacijos šaltinis. Jas rėmė platus Amerikos lietuvių sluoksniams. Per 50 metų NAUJIENOS tarnavo Amerikos lietuvių visuomenei ir kovojo už Lietuvos laisvę. Todėl dabar ir kreipiamės į visuomenę.

Minėdami 50 metų sukaktį, norime sudaryti reikalingas sumas pinigų, kad galėtume atnaujinti spaustuvės mašinas ir galėtume leisti dienraštį dar kitą pusšimtį metų. Mums reikia naujo preso, reikia mašinų foto reprodukcijoms ir kitoms spaudos darbams. Esame įsteigę NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDĄ ir prašome visų mūsų draugų ir rėmėjų pagalbos. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDAS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois. NAUJIENŲ BENDROVĖ

GAIDOS MUZIKAMS IR DAINININKAMS. "NAUJIENOSE" GALIMA GAUTI ŠIAS LIETUVISKŲ DAINŲ GAIDAS PIANUI. 1. Rinkinytis lietuviškų laudies dainelių ir šokių, 16 psl. Rinkinyje yra šios dainos ir gaidos: 1. Tegu giria žlamičia, 2. Suktnis I, 3. Suktnis II, 4. Kokieta, 5. Padispanas, 6. Vengerka, 7. Klumpakojis, 8. Aguonėlas, 9. Vakar vakarėji, 10. Augin-tėvas, 11. Meilės valsas, 12. Siuntė mane motinėle, 13. Čigonai, 14. Pelela, 15. Noriu miego. Šis rinkinytis kainuoja tik \$1.00. 2. Salomėjos Čerėnės DAINOS LIETUVAI, 18 psl. Šiame rinkinyje yra: 1. Lietuvos laukai, 2. Kada girdžiu aš dainą, 3. Klejoms, 4. Rauda, 5. O tėvyne manoji, 6. Šių metų malda. Šis rinkinytis kainuoja \$2.00. 3. Stasio Šimkaus DAINOS, piano vienam balsui, 8 psl. 1. Plaukia sau laivelis, 2. Pamylėjau vakar, 3. Kur bakūzė samoneta, 4. Ant marių krantelio. Šis rinkinytis kainuoja \$1.00. Šiuos gaidų ir dainų rinkinius galima gauti NAUJIENOSE. Jei atsiųsite čekį arba Money Orderį už gaidas ir pridėsite 25 centus persiuntimo išlaidoms, tai pasiusime jas paštu. Cekių prašome išrašyti NAUJIENOMS ir pasiųsti tokiu adresu:

DONALD PETKUS ANTHONY PETKUS A. PETKUS & SŪNUS NAUJA KOPLYČIA MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 West 71st Street (Maplewood gatvės kampas) GRovehill 6-2345 TOWNhall 3-2108 Pilnas leidotvųjų aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$598.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti koplyčioje. GRAZIOS INDIVIDUALINES KOPLYČIOS. MASINOMS PASTATYTI AIKSTĖ. Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimas 30 metų. 7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 14, 1963